

<https://www.unbr.ro/campania-unbr-impotriva-impunerii-cass-neplafonat-profesiilor-liberale-actiuni-si-interventii-in-mass-media/>

Către

- (i) Guvernul României - în atenția Excelenței Sale, domnul Ion-Marcel Ciolacu, Prim-Ministru;
- (ii) Senatul României - în atenția Excelenței Sale, domnul Nicolae-Ionel Ciucă, Președintele Senatului
- (iii) Ministerul Finanțelor - în atenția Excelenței Sale, domnul Marcel-Ioan Boloș, Ministrul Finanțelor

Referitor: Riscul supraimpozitării profesiilor liberale - proiectul de Ordonanță al Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale

Excelențele voastre,

Prezentul memoriu, adoptat în regim de urgență de către Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, cuprinde o analiză a modificărilor propuse prin proiectul de Ordonanță al Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale, potrivit cărora veniturile din activități independente ar urma să fie supuse plății cotei contribuției de asigurări sociale de sănătate (în continuare „CASS”) la o bază neplafonată, calculată la venitul realizat, ceea ce ar fi de natură să conducă la o multiplicare (o creștere de cel puțin două ori) a sarcinii fiscale a avocaților din România.

Vă solicităm, în raport de argumentele expuse în continuare, să luați măsurile necesare pentru a menține reglementarea actuală a contribuției de asigurări sociale de sănătate.

I. Reglementarea actuală a bazei de calcul a CASS și modificările propuse

Potrivit **art. 170 din Codul fiscal**, denumit *Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h)*¹:

„(1) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h), din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la

¹ Potrivit art. 155 din Codul fiscal: (1) *Contribuabilii la sistemul de asigurări sociale de sănătate, prevăzuți la art. 153 alin. (1) lit. a)-d), datorează, după caz, contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din România și din afara României, (...) realizate din următoarele categorii de venituri:*

a) venituri din salarii și asimilate salariilor, definite conform art. 76;

a1) venituri din pensii, definite conform art. 99, pentru partea care depășește suma lunară de 4.000 lei;

b) venituri din activități independente, definite conform art. 67;

c) venituri din drepturi de proprietate intelectuale, definite conform art. 70;

d) venituri din asocierea cu o persoană juridică, contribuabil potrivit titlului II sau titlului III, pentru care sunt aplicabile prevederile art. 125;

e) venituri din cedarea folosinței bunurilor, definite conform art. 83;

f) venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, definite conform art. 103;

g) venituri din investiții, definite conform art. 91;

h) venituri din alte surse, definite conform art. 114.

o bază de calcul stabilită potrivit alin. (4), dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.

(2) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 6, 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h), după cum urmează:

a) venitul net/brut sau norma de venit din activități independente, stabilite potrivit art. 68, 681 și 69, după caz;

b) venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare prevăzute la art. 72 și 721, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat potrivit prevederilor art. 73;

c) venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9);

d) venitul brut, venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, stabilite potrivit art. 84-87;

e) venitul și/sau câștigul net din investiții, stabilit conform art. 94-97. În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele încasate, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele încasate, distribuite începând cu anul 2018;

f) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, stabilite potrivit art. 104-106;

g) venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114-116.

(3) La încadrarea în plafonul prevăzut la alin. (2) nu se iau în calcul veniturile neimpozabile, prevăzute la art. 93 și 105.

(4) Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h) o reprezintă:

a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară;

b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară;

c) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară". (s.n.)

Astfel, potrivit reglementărilor în vigoare, cuantumul CASS se determină prin aplicarea procentului de 10% prevăzut de dispozițiile **art. 156 din Codul fiscal** asupra bazei de calcul determinate potrivit **art. 170 din același act normativ**, în limita plafonului aplicabil prevăzut de lege.

Modificarea propusă de legiuitor în ceea ce privește baza de calcul a CASS urmărește **(i) pe de o parte**, introducerea unui nou plafon la nivelul a 36 de salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 36 de salarii minime brute pe țară, **(ii) iar pe de altă parte**, eliminarea contribuabililor care obțin venituri din activități independente din încadrarea în plafonul aplicabil prevăzut de lege, astfel că

determinarea CASS în cazul acestei categorii profesionale se va efectua prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului anual net/brut realizat.

Cele de mai sus rezultă din analiza **punctului 84 din proiectul de Ordonanță al Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale:**

„Articolul 170 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 170 - Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) – h)

*(1) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la **art. 155 alin. (1) lit. b)**, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, pe fiecare sursă de venit, din activități independente, la o bază de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, stabilite potrivit art. 68, 68¹ și 69, după caz. La determinarea bazei anuale de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate nu se iau în considerare pierderile fiscale anuale prevăzute la art. 118.*

*(2) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la **art. 155 alin. (1) lit. c) - h)**, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul stabilită potrivit alin. (5), dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.*

(3) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 6, 12, 24 sau 36 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h), după cum urmează: a) venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare prevăzute la art. 72 și 72¹, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat potrivit prevederilor art. 73; b) venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9); 25 c) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, stabilite potrivit art. 84 - 87; d) venitul și/sau câștigul/câștigul net din investiții, stabilit conform art. 94 - 97. În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele plătite, diminuate cu impozitul reținut, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele plătite, diminuate cu impozitul reținut, distribuite începând cu anul 2018; e) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, stabilite potrivit art. 104 - 106; f) venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114 - 116.

(4) La încadrarea în plafonul prevăzut la alin.(3) nu se iau în calcul veniturile neimpozabile, prevăzute la art. 93 și 105.

(5) Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h) o reprezintă: a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară; b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației

prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară; c) nivelul de 24 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 24 salarii minime brute pe țară inclusiv și 36 de salarii minime brute pe țară; d) nivelul de 36 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 36 de salarii minime brute pe țară.”

Astfel cum vom arăta în continuare, această modificare reprezintă expresia unei flagrante inechități sociale, discriminând în mod nejustificat categorii de contribuabili aflate în situații similare.

II. Cadru legal/natura juridică

În „*Raportul asupra sănătății în lume – 2000*”, Organizația Mondială a Sănătății definește sistemul de sănătate prin „*totalitatea organizațiilor, instituțiilor și resurselor consacrate ameliorării sănătății*”. Astfel, finanțarea sistemului de sănătate urmărește să stabilească modalitățile de colectare, alocare și utilizare a fondurilor necesare desfășurării activității specifice în sectorul sanitar. Finanțarea sistemului de sănătate prin diferite modalități are drept scop final asigurarea stării de sănătate a populației, protecția financiară împotriva riscurilor și gradul de satisfacție a consumatorilor de servicii de sănătate.

Una dintre modalitățile de finanțare a sistemului de sănătate o reprezintă finanțarea prin asigurările sociale de sănătate. Astfel, în baza acestui sistem de finanțare, asigurarea socială de sănătate este obligatorie, iar fiecare persoană care îndeplinește condițiile stabilite de lege trebuie să plătească contribuția corespunzătoare.

Astfel, conform **prevederilor art. 35 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății**:

„Activitățile de asistență de sănătate publică se finanțează de la bugetul de stat, de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, de la bugetele locale, din venituri proprii, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contracte cu terții, precum și din contribuții personale și plăți directe, după caz, potrivit legii.”

În plus, **Legea nr. 95/2006** stabilește în **art. 219** următoarele elemente esențiale referitoare la asigurările sociale de sănătate:

„(2) Obiectivele sistemului de asigurări sociale de sănătate sunt:

- a) protejarea asiguraților față de costurile serviciilor medicale în caz de boală sau accident;*
- b) asigurarea protecției asiguraților în mod universal, echitabil și nediscriminatoriu, în condițiile utilizării eficiente a Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.*

(3) Asigurările sociale de sănătate sunt obligatorii și funcționează ca un sistem unitar, iar obiectivele menționate la alin. (2) se realizează pe baza următoarelor principii:

- a) alegerea liberă de către asigurați a casei de asigurări;*
- b) solidaritate și subsidiaritate în constituirea și utilizarea fondurilor;*
- c) alegerea liberă de către asigurați a furnizorilor de servicii medicale, de medicamente și de dispozitive medicale, în condițiile prezentei legi și ale contractului-cadru;*

- d)descentralizarea și autonomia în conducere și administrare;
- e)**participarea obligatorie la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru formarea Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;**
- f)participarea persoanelor asigurate, a statului și a angajatorilor la managementul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- g)acordarea unui pachet de servicii medicale de bază, în mod echitabil și nediscriminatoriu, oricărui asigurat;
- h)transparența activității sistemului de asigurări sociale de sănătate;
- i)libera concurență între furnizorii care încheie contracte cu casele de asigurări de sănătate.”

Prin urmare, se poate observa faptul că legiuitorul a stabilit obligația achitării de către persoanele eligibile a unei contribuții de asigurări sociale de sănătate.

În ceea ce privește caracteristicile acestei contribuții, menționăm că potrivit prevederilor **art.2 pct. 19 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice**, contribuția reprezintă:

„prelevare obligatorie a unei părți din veniturile persoanelor fizice și juridice, cu sau fără posibilitatea obținerii unei contraprestații;”

În plus, legiuitorul a definit contribuția socială prin prevederile **art. 1 pct. 5 Cod procedură fiscală**, ca fiind:

„prelevare obligatorie realizată în baza legii, care are ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul căreia aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare;”

Această definiție este menținută și în prevederile **art. 7 pct. 10 din Codul fiscal** potrivit cărora:

„10. contribuții sociale obligatorii - prelevare obligatorie realizată în baza legii, care are ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul cărora aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare;”

Astfel, din definițiile stabilite de legiuitor se poate observa faptul că o contribuție socială reprezintă acea prelevare obligatorie, datorată de persoanele fizice care îndeplinesc condițiile impuse de legiuitor, stabilită în vederea finanțării sistemului de sănătate și pentru a conferi contribuabilului posibilitatea de a beneficia de drepturile și serviciile oferite de acest sistem.

În aceste condiții, prin achitarea contribuției de asigurări sociale de sănătate, contribuabilului i se asigură dreptul de a beneficia în viitor, în măsura în care va fi necesar, de serviciile sistemului public de sănătate, acest aspect fiind evidențiat și de prevederile **art. 219 alin. 1 din Legea nr. 95/2006** care arată că:

„(1) Asigurările sociale de sănătate reprezintă principalul sistem de finanțare a ocrotirii sănătății populației care asigură accesul la un pachet de servicii de bază pentru asigurați.”

Nu în ultimul rând, pachetul de servicii de bază este definit de **art. 221 alin. 1 lit. C) din Legea nr. 95/2006** ca fiind acel pachet care:

„se acordă asiguraților și cuprinde serviciile medicale, serviciile de îngrijire a sănătății, medicamentele, materialele sanitare, dispozitivele medicale și alte servicii la care au dreptul asigurații și se aprobă prin hotărâre a Guvernului;”

III. Disproporționalitatea măsurii în raport de natura contraprestației și lipsa egalității de tratament a asiguraților prin raportare la sursa veniturilor

Având în vedere faptul că această contribuție de asigurări sociale de sănătate este suportată de contribuabili pentru a putea beneficia de pachetul de servicii de bază pentru asigurați, reiese că serviciile ce fac obiectul contraprestației sunt aceleași pentru toate tipurile de contribuabili, indiferent de veniturile încasate de aceștia.

Astfel, se poate observa faptul că nivelul contribuției de asigurări sociale de sănătate nu influențează în vreun fel tipurile de servicii de sănătate care sunt incluse în pachetul de servicii de bază de care beneficiază asigurații, drepturile de care beneficiază asigurații fiind incluse în prevederile **art. 230 din Legea nr. 95/2006**.

Prin urmare, considerăm că propunerile de modificări legislative sunt de natură a evidenția o disproporționalitate flagrantă a modalității de stabilire a cuantumului contribuției în raport cu natura contraprestației, precum și o discriminare evidentă între tipurile de asigurați.

În acest sens, precizăm faptul că propunerile de modificări legislative conduc la următoarele modalități de stabilire a bazei de calcul în ceea ce privește contribuția de asigurări sociale de sănătate:

- În cazul asiguraților ce au calitatea de angajați, care încasează venituri de natură salarială, contribuția de asigurări sociale de sănătate este stabilită prin raportare la veniturile salariatului, fiind în cuantum de 10%,
- În cazul asiguraților care obțin venituri din activități independente, contribuția se determină prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului anual net/brut realizat;
- În cazul asiguraților care obțin venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din asocierea cu o persoană juridică, venituri din cedarea folosinței bunurilor, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții, venituri din alte surse, contribuția de asigurări sociale de sănătate este stabilită având în vedere o bază anuală de calcul plafonată.

Prin urmare, deși contraprestația este reprezentată de pachetul de bază al serviciilor medicale, baza de calcul a contribuției de asigurări sociale de sănătate este stabilită în mod diferit în funcție de sursa veniturilor obținute de contribuabil.

În aceste condiții, considerăm că este vădit disproporționată această modalitate de calcul, câtă vreme serviciile medicale oferite asiguraților fac parte din același pachet de bază. Astfel, facem o comparație cu asigurările sociale, situație în care prin stabilirea unui cuantum mai ridicat al contribuției de asigurări sociale conduce la beneficierea de către contribuabil a unei contraprestații proporționale. Astfel, dacă o contribuție de asigurări sociale este mai mare, ca urmare a faptului că baza de calcul are în vedere un venit mai mare, atunci dreptul asiguratului (i.e. dreptul la pensie) este într-un cuantum mai mare. Cu toate acestea, în cazul

asigurărilor sociale de sănătate, indiferent de nivelul contribuției, serviciile de sănătate de care beneficiază asigurații sunt la fel și nu influențează în niciun fel actul medical/tipul serviciilor medicale sau costul acestora.

În acest sens, considerăm că această propunere legislativă duce la o evidentă discriminare între categoriile de asigurați, fără ca această propunere de modificare să fie susținută de **motive obiective** care să determine necesitatea eliminării plafonului stabilit în ceea ce privește modalitatea de calcul a contribuției pentru asigurații care obțin venituri din activități independente, în timp ce toate celelalte categorii de asigurați care obțin venituri din alte surse diferite de cele de natură salarială beneficiază în continuare de un plafon.

IV. Incompatibilități și interdicții profesionale ale avocatului

Potrivit **Legii nr. 51/1995 privind profesia de avocat**, precum și dispozițiilor Statutului profesiei de avocat, avocatul este supus unor limitări în ceea ce privește exercitarea profesiei.

Astfel, potrivit **art. 15 din Legea nr. 51/1995**:

„Exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

- a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;*
- b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;*
- c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț”.*

iar potrivit **art. 29 din Statutul profesiei de avocat**:

„(1)Sunt incompatibile cu exercitarea profesiei de avocat, dacă legi speciale nu prevăd altfel:

- a)faptele personale de comerț exercitate cu sau fără autorizație;*
- b)calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de comanditar într-o societate în comandită simplă sau în comandită pe acțiuni;*
- c)calitatea de administrator într-o societate în comandită pe acțiuni;*
- d)calitatea de administrator unic sau, în cazul unei pluralități de administratori, aceea de administrator cu puteri depline de reprezentare și administrare, de președinte al consiliului de administrație ori de membru în comitetul de direcție al unei societăți cu răspundere limitată;*
- e)calitatea de președinte al consiliului de administrație sau al consiliului de supraveghere ori de membru în comitetul de direcție sau în directoratul unei societăți pe acțiuni.*

respectiv **art. 39 din Statutul profesiei de avocat**:

„(1) Avocații foști judecători nu pot exercita profesia de avocat în fața instanțelor unde au funcționat timp de 5 ani de la încetarea funcției deținute. Prin instanțe în înțelesul Legii se înțelege judecătoriile, tribunalele, tribunalele specializate, curțile de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție și Curtea Constituțională, inclusiv instanțele militare la care avocații au funcționat ca judecători, indiferent de secția la care au funcționat.

(2) În cazul în care avocatul a funcționat ca judecător la mai multe instanțe, interdicția operează pentru fiecare instanță și se calculează distinct de la data încetării activității la instanța respectivă.

(3) Aceeași interdicție se aplică și magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, greșierilor și personalului auxiliar al instanțelor judecătorești și al Curții Constituționale”.

precum și potrivit **art. 40 din Statutul profesiei de avocat:**

„(1) Avocații foști procurori și cadre de poliție nu pot acorda asistență juridică la organul de urmărire penală la care și-au desfășurat activitatea timp de 5 ani de la încetarea funcției respective. Calculul duratei de interdicție se face conform art. 39 alin. (2).

(2) În cazul în care avocatul fost procuror sau cadru de poliție a funcționat și în calitate de judecător, interdicția privește atât instanțele, cât și organele de urmărire și de cercetare penală, durata fiind calculată în mod corespunzător.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și personalului auxiliar al organelor de urmărire penală”.

În acest context, spre deosebire de persoanele salariate care pot încheia mai multe contracte de muncă în diverse domenii, precum și de celelalte categorii de contribuabili prevăzute la art. 155 din Codul fiscal, care își pot suplimenta veniturile prin numeroase forme (exercitarea unor fapte de comerț, administrarea unor societăți comerciale, etc), avocatului îi este limitată semnificativ posibilitatea de a-și suplimenta veniturile din activități străine de profesia pe care o exercită.

Totodată, fiind o profesie liberală, aceasta se desfășoară în mod independent, avocatul suportând riscurile specifice liber-profioniștilor, fără a beneficia de protecția instituită pentru persoanele salariate de Codul muncii.

În aceste condiții, eliminarea plafonului din baza de calcul a CASS datorată de avocați impune o sarcină fiscală excesivă pentru această categorie de profesioniști, care deja suportă riscurile inerente derivate din natura profesiei liberale, și care este limitat de posibilitatea de a obține venituri din alte activități.

În plus, câtă vreme sănătatea este un serviciu public, disponibil în egală măsură tuturor persoanelor asigurate, fără discriminare, este inechitabil ca, o anumită categorie profesională de contribuabili, să suporte deficiențele generate de administrarea și funcționarea sistemului de sănătate, câtă vreme serviciile de care această categorie profesională poate beneficia, sunt identice cu cele de care beneficiază și restul populației asigurate.

V. Modificarea propusă contravine rațiunilor de modificare a altor reglementări în materia asigurărilor sociale de sănătate

Prin modificarea propusă, legiuitorul își infirmă propriile raționamente, utilizate recent pentru reducerea valorii maxime a indemnizațiilor de maternitate pentru persoanele care nu sunt salariate (așadar, din nou, cu impact direct asupra profesiilor liberale), dar au încheiate contracte de asigurare cu casele de asigurări de sănătate.

Astfel, până în data de 15.03.2023, legislația în materie prevedea că dreptul la concedii și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele care nu realizează venituri în baza unui contract individual de muncă (sau a unui raport de serviciu, act de detașare sau a unui statut special prevăzut de lege, precum și alte venituri asimilate salariilor)

„este condiționat de plata unei contribuții pentru asigurarea pentru concedii și indemnizații în cota de 1%, aplicată asupra venitului lunar ales înscris în contractul de asigurare, care se face venit la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.”

Pentru persoanele care optau pentru încheierea contractului de asigurare pentru a beneficia de concedii medicale și indemnizații pentru maternitate, venitul lunar pentru care se plăteau contribuții era până la data de 15.03.2023 de cel mult 12 salarii minime brute pe economie.

Ca urmare a modificării intervenite, venitul lunar pentru care se pot plăti contribuții ulterior datei de 15.03.2023 este de cel mult 3 salarii minime brute pe economie, fiind reduse astfel cuantumul contribuțiilor și indemnizațiilor de 4 ori.

Această diminuare a fost motivată de faptul că persoanele asigurate salariate plătesc atât contribuția de asigurări sociale de sănătate, cât și contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate la venitul realizat, neavând opțiunea de a se asigura facultativ la un venit mai mare, ceea ce determină o inegalitate între valoarea indemnizațiilor de maternitate de care beneficiază majoritatea persoanelor asigurate salariate, față de valoarea indemnizațiilor de care beneficiază persoanele nesalariate, care se pot asigura opțional la un venit liber ales. Această situație a fost considerată de către legiuitor ca reprezentând o discriminare în înțelesul OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „**OG 137/2000**”).

Cu toate acestea, într-o situație aproape identică, legiuitorul omite să sesizeze discriminarea profesiilor liberale în raport de o modificare ce obligă această categorie de contribuabili să plătească o contribuție prin care să se asigure contra unui risc social la veniturile realizate, în timp ce restul categoriilor de contribuabili sunt obligate să se asigure împotriva aceluiași riscuri, însă în limitele unui plafon bine determinat.

Cu alte cuvinte, pentru asigurarea aceluiași riscuri (practic pentru a beneficia de același serviciu public de sănătate), contribuțiile obligatorii diferă, după apartenența la o anumită categorie profesională, i.e. a contribuabililor care obțin venituri din activități independente - care vor datora CASS în cuantum de 10% din veniturile realizate, respectiv a celorlalte categorii de contribuabili prevăzute la art. 155 din Codul fiscal - care vor plăti CASS în cuantum de 10% din plafonul aplicabil stabili de lege (de 6/12/24 de salarii minime brute pe țară).

Această măsură este vădit discriminatorie în raport de dispozițiile **art. 1 alin. (2) lit. e) și a art. 2 din OG nr. 137/2000**, potrivit cărora:

Art. 1

„(2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

(...)

e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare”;

Art. 2

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

În această formă, contribuția un caracter discriminatoriu, reprezentând, în realitate, un impozit pe venit deghizat și afectează substanța dreptului de proprietate. Această contribuție poate fi interpretată și ca o **taxă pe avere**; or, sistemul fiscal actual din România nu permite perceperea unor astfel de taxe.

Totodată, această măsură contravine principiilor fiscalității prevăzute în art. 3 din Codul fiscal, mai exact principiului justeții impunerii. Echitatea fiscală reprezintă o consecință a principiului constituțional al justeții așezării a sarcinilor fiscale. Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a stabilit în Decizia nr. 3 din 6 ianuarie 1994, în sensul că „**fiscalitatea trebuie să fie nu numai legală, ci și proporțională, rezonabilă, echitabilă și să nu diferențieze impozitele pe criteriul grupelor sau categoriilor de cetățeni**”; în același timp, precizăm că această abordare este în concordanță cu consecințele principiului egalității care impun ca diferențierile între grupe/categorii de contribuabili să aibă o bază rațională și obiectivă, aspect care, în contextul actual, este pe deplin realizat prin stabilirea unor diferite plafoane la care sunt calculate CASS.

VI. Măsura afectează drepturi de natură constituțională

Prin excluderea profesiilor liberale din categoria persoanelor care plătesc CASS în funcție de plafonul aplicabil stabilit de lege, sunt încălcate o serie de drepturi de natură constituțională. Astfel, având în vedere cele prezentate anterior, subliniem încălcarea următoarelor prevederi constituționale:

➤ **Art. 16 din Constituția României:**

(1) *Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

➤ **Art. 44 din Constituția României:**

(1) *Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.*

(2) *Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular.*

➤ **Art. 45 din Constituția României:**

Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate.

➤ **Art. 47 din Constituția României:**

(1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.

(2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetățenii au dreptul și la măsuri de asistență socială, potrivit legii.

➤ **Art. 56 din Constituția României:**

(1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.

(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

(3) Orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.

În acest sens este Decizia CCR 650/2022, din care selectăm următoarele:

„Art. 155 alin 1 lit. a¹ CF

(1) Contribuabilii la sistemul de asigurări sociale de sănătate, prevăzut la **art. 153 alin. (1) lit. a)-d)**, datorează, CASS pentru venituri din pensii, definite conform art. 99, pentru partea care depășește suma lunară de 4.000 lei.

Curtea a reținut că reglementarea CASS pentru persoanele fizice care au calitatea de pensionari în privința pensiilor lor este o măsură care conduce în mod implicit la diminuarea pensiilor respective. Or, diminuarea cuantumului pensiei, fie ea contributivă sau de serviciu, cu sume de bani considerabile afectează dreptul la pensie privit lato sensu. Dacă în **jurisprudența Curții** s-a statuat deja că suspendarea plății pensiei (indiferent că pensia este contributivă sau de serviciu) pe perioada realizării unor venituri de altă natură constituie o afectare a dreptului fundamental la pensie, **cu atât mai mult diminuarea pensiei prin prelevarea unei contribuții (fie ea și direcționată către bugetul FNUASS) pe o perioadă nedeterminată în timp (practic permanentă) reprezintă o afectare a acesteia.**

Rezultă, astfel, că **ordonanța de urgență nu poate diminua cuantumul pensiei aflate în plată, nici prin instituirea de impozite, nici prin instituirea de alte contribuții, pentru că o asemenea măsură conduce la o diminuare inevitabilă a cuantumului pensiei.** Or, afectarea dreptului fundamental la pensie se poate realiza prin cel puțin două modalități: încetarea sau suspendarea plății pensiei și diminuarea cuantumului său. În măsura în care Guvernul apelează prin intermediul ordonanței de urgență la unul dintre aceste două elemente afectatoare ale dreptului, respectiva măsură afectează dreptul la pensie prevăzut de art. 47 alin. (2) din Constituție, fiind, astfel, contrară art. 115 alin. (6) din Constituție”.

De asemenea, contribuția de asigurări sociale de sănătate intră în domeniul taxelor și impozitelor, având legătură cu parafiscalitatea, astfel că există întotdeauna o contraprestație pentru taxa datorată.

Contribuția stabilită are un caracter discriminatoriu, reprezintă, în realitate, un impozit pe venit deghizat și afectează substanța dreptului de proprietate. Așa cum arătat mai sus, această contribuție poate fi interpretată și ca o taxă pe avere, care nu este permisă de sistemul fiscal actual din România. Măsurile impuse prin ordonanța de urgență criticată conduc la ideea de supraimpozitare, și nu la ideea de solidaritate.

VII. Măsurile propuse sunt contrare reglementarilor și direcțiilor de acțiune europene și jurisprudenței formate pe baza acestora.

1. Recunoaștere legală: Profesiile juridice sunt reglementate și necesită calificări și licențe specifice. Directivele UE pot recunoaște natura specializată a serviciilor juridice, ceea ce poate justifica un tratament fiscal diferit față de afacerile obișnuite.

Exemple de directive care se referă exclusiv la profesia de avocat:

- **Directiva nr. 77/249/CEE a Consiliului de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați**
- **Directiva nr. 98/5/CEE privind facilitarea exercitării în mod permanent a profesiei de avocat în alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea**

2. Considerente privind politica socială: Unele directive ale UE vizează promovarea anumitor politici sociale sau protejarea anumitor profesii, iar un tratament fiscal diferit poate fi necesar pentru a atinge aceste obiective.

De exemplu, **Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată** prevede posibilitatea statelor membre să scutească de la plata TVA prestarea de servicii de „*avocați și alți reprezentanți ai profesiunilor liberale*”:

PARTEA B Operațiuni pe care statele membre pot continua să le scutească - 2. *prestarea de servicii de către autori, artiști, artiști-interpreți și executanți, avocați și alți reprezentanți ai profesiunilor liberale, altele decât profesiunile medicale și paramedicale, cu excepția următoarelor: (...)*

3. Principiul egalității de tratament împiedică existența unui tratament fiscal diferit doar atunci când serviciile prestate sunt „similare”. Serviciile prestate de avocați se diferențiază de restul serviciilor prestate de alte profesii liberale.

Referitor la semnificația noțiunii de „serviciu similar”, conform jurisprudenței CJUE, două prestări de servicii sunt similare atunci când prezintă proprietăți analoge și răspund aceluiași nevoi ale consumatorilor.

a) Hotărârea Rank Group, Cauzele conexe C-259/10 și C-260/10):

„Cu toate acestea, în cazul în care, potrivit dispoziției menționate, statele membre utilizează posibilitatea de a determina condițiile și limitele scutirii și, prin urmare, de a supune sau de a nu supune TVA-ului anumite operațiuni, acestea trebuie să respecte principiul neutralității fiscale, inerent sistemului comun al TVA-ului (a se vedea Hotărârea din 11 iunie 1998, Fischer, C-283/95, Rec., p. I-3369, punctul 27, precum și Hotărârea Linneweber și Akritidis, citată anterior, punctul 24).

42 După cum s-a amintit la punctul 32 din prezenta hotărâre, acest principiu se opune ca prestări de servicii similare să fie tratate în mod diferit din punctul de vedere al TVA-ului.

43 Pentru a stabili dacă două prestări de servicii sunt similare în sensul jurisprudenței citate la punctul menționat, trebuie să fie luat în considerare în principal punctul de vedere al consumatorului mediu (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 25 februarie 1999, CPP, C-349/96, Rec., p. I-973, punctul 29), evitând distincții artificiale întemeiate pe diferențe nesemnificative (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Germania, citată anterior, punctele 22 și 23).

44 Două prestări de servicii sunt, așadar, similare atunci când prezintă proprietăți analoge și răspund aceluiași nevoi ale consumatorului, în funcție de un criteriu de comparabilitate în utilizare, și atunci când diferențele existente nu influențează în mod considerabil decizia consumatorului mediu de a recurge la una sau la alta dintre prestările menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 2001, Comisia/Franța, citată anterior, punctul 27, și, prin analogie, Hotărârea din 11 august 1995, Roders și alții, C-367/93-C-377/93, Rec., p. I-2229, punctul 27, precum și Hotărârea din 27 februarie 2002, Comisia/Franța, C-302/00, Rec., p. I-2055, punctul 23).”

b) Cauza C-174/08, NCC Construction Danmark A/S c. Skatteministeriet:

„Mai trebuie amintit că principiul general al egalității de tratament, a cărui expresie particulară la nivelul dreptului comunitar derivat și în domeniul special al fiscalității o reprezintă principiul neutralității fiscale, impune ca situațiile comparabile să nu fie tratate în mod diferit, cu excepția cazului în care o diferențiere este justificată în mod obiectiv (Hotărârea Marks & Spencer, citată anterior, punctul 51 și jurisprudența citată). Acesta presupune, în special, că diferitele categorii de operatori economici care se regăsesc într-o situație comparabilă să fie tratați în mod identic pentru a evita orice denaturare a concurenței pe piața internă, potrivit dispozițiilor articolului 3 alineatul (1) litera (g) CE.”

4. Activități economice diferite în esență.

Avocații oferă servicii profesionale în loc să se implice în activități comerciale tradiționale. Acesta este motivul pentru care jurisprudența CJUE a stabilit de fiecare dată că serviciile prestate de avocați sunt diferite de cele prestate de alte categorii de profesii:

a) Cauza C-267/21, Uniqa Asigurări c. Agenției Naționale de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor, Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili:

„În al doilea rând, în ceea ce privește serviciile efectuate în cadrul profesiei de avocat, Curtea a arătat deja că acestea au în principal și în mod obișnuit ca obiect reprezentarea și apărarea intereselor unei persoane, în general într-un context de contradicție și în prezența unor interese contrare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 1997, von Hoffmann, C-145/96, EU:C:1997:406, punctul 17, precum și Hotărârea din 6 decembrie 2007, Comisia/Germania, C-401/06, EU:C:2007:759, punctele 36 și 37).

În plus, Curtea a precizat că serviciile prestate de un avocat au drept scop, înainte de orice, câștigarea unei pretenții de ordin juridic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 decembrie 2007, Comisia/Germania, C-401/06, EU:C:2007:759, punctul 39).

Or, prestări de servicii precum cele furnizate de societățile partenere și de Coris International în temeiul soluționării daunelor nu intră în sfera prestațiilor efectuate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiei de avocat. Într-adevăr, acestea din urmă sunt caracterizate prin contribuția lor la administrarea justiției, în timp ce serviciile de soluționare a daunelor în numele și pe seama unei societăți de asigurări intră în sens mai larg în activitatea economică.

Mai exact, asemenea servicii de soluționare a daunelor au ca obiect în esență constatarea și evaluarea daunelor sau a cheltuielilor medicale suportate, precum și evaluarea despăgubirii datorate asiguratului și, dacă este cazul, plata efectivă a acestei despăgubiri și, în acest temei, nu intră în mod necesar în domeniul contencios. Astfel, aceste prestații nu necesită a priori reprezentarea și apărarea intereselor societății de asigurări într-un context de contradicție, în prezența unor interese contrare, chiar dacă, eventual, recurgerea la serviciile unui avocat se poate dovedi necesară ulterior.

Rezultă că serviciile de soluționare a daunelor furnizate în numele și pe seama unei societăți de asigurare nu intră în sfera noțiunii de prestare de servicii de avocat, în sensul articolului 56 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112.”

b) Cauza C-401/06, Comisia Comunităților Europene c. Republicii Federale Germania:

„În speță, Comisia critică Republica Federală Germania pentru faptul că legislația acesteia ar considera că serviciul de execuție testamentară s-ar încadra la articolul 9 alineatul (1) din A șasea directivă, deși, în opinia Comisiei, fie în calitate de serviciu furnizat în principal și în mod obișnuit de un avocat, fie în calitate de serviciu care prezintă o similitudine cu cele desfășurate în cadrul activității de avocat, acesta intră în domeniul de aplicare al articolului 9 alineatul (2) din A șasea directivă.

În consecință, trebuie mai întâi stabilit dacă serviciul unui executor testamentar intră în domeniul serviciilor efectuate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiei de avocat.

Serviciul de execuție testamentară își are originea în voința lui de cuius ca una sau mai multe persoane să procedeze la punerea în aplicare a dispozițiilor sale testamentare. BGB prevede că executorul testamentar poate fi ales direct de către de cuius ori de către un terț desemnat de către de cuius sau chiar, în anumite cazuri, de către Nachlassgericht (instanța competentă în materie de succesiuni). Operațiunile pe care acesta poate fi determinat să le îndeplinească variază, în privința naturii și a duratei acestora, în funcție de mandatul ce îi este încredințat.

În privința serviciilor efectuate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiei de avocat, Curtea a precizat că acestea au ca obiect reprezentarea și apărarea intereselor unei persoane (Hotărârea von Hoffmann, citată anterior, punctul 17).

Or, deși este adevărat că, în special în Germania, executorii testamentari sunt adesea aleși din rândul avocaților, datorită cunoștințelor lor juridice și împrejurării că în orice cauză succesorală se recurge la aceștia din urmă, totuși executorul testamentar nu îl reprezintă pe de cuius, ci se limitează să îi execute ultimele dorințe, rămânând în același timp neutru față de beneficiarii serviciului de execuție testamentară. Acesta nu apără, în sens strict, interesele lui de cuius, ci pune în aplicare o voință cristalizată al cărei interpret este, în timp ce, în cadrul relației dintre avocat și client, avocatul are sarcina de a servi cât mai bine interesele clientului, în general într-un context de contradictorialitate și în prezența unor interese contrarii. **Rezultă că serviciul de execuție testamentară prezintă un caracter specific, care îl diferențiază de serviciile asigurate în principal și în mod obișnuit de un avocat.**

Apoi, este important de verificat dacă serviciile unui executor testamentar pot fi considerate similare cu cele efectuate de un avocat, în înțelesul articolului 9 alineatul (2) litera (e) a treia liniuță din A șasea directivă.

Trebuie observat că varietatea considerabilă a sarcinilor pe care le poate îndeplini executorul testamentar, pornind de la gestiunea unui patrimoniu până la protecția de interese morale, trecând prin simpla repartizare a sumelor sau a bunurilor mobile ori imobile, face delicată scoaterea în evidență a unui serviciu-tip de execuție testamentară. Într-adevăr, misiunea executorului testamentar este de a îndeplini voința testatorului, ceea ce poate implica activități de gestiune, acte juridice și o întreagă gamă de operațiuni materiale sau juridice. Totuși, astfel cum subliniază în mod întemeiat Republica Federală Germania, serviciul de execuție testamentară constă, în general, într-o activitate economică, din moment ce este vorba în majoritatea cazurilor, în privința executorului testamentar, de a realiza evaluarea, precum și împărțirea patrimoniului lui de cuius în favoarea beneficiarilor serviciului și, uneori, în special în cadrul gestiunii bunurilor copiilor minori, de a proteja acest patrimoniu și de a-l exploata pentru a produce fructe. Dimpotrivă, deși considerațiile economice nu pot, desigur, să fie străine activității avocatului, serviciile efectuate de un avocat au, înainte de toate, drept scop câștigarea unei pretenții de ordin juridic. Cele două servicii nu răspund, așadar, aceleiași finalități.

În aceste condiții, serviciile unui executor testamentar și cele ale unui avocat nu pot fi considerate similare.

Trebuie, așadar, să se concluzioneze că serviciul de execuție testamentară nu constituie nici un serviciu efectuat în principal și în mod obișnuit de un avocat, nici un serviciu similar celor asigurate de avocat.”.

5. Armonizarea fiscală: UE respectă într-o anumită măsură suveranitatea statelor membre asupra politicilor fiscale. Cu toate acestea, există eforturi pentru armonizarea fiscală, dar unele diferențe în impozitarea profesiilor și afacerilor pot fi permise.

6. Confidențialitatea clienților: Avocații sunt adesea încredințați cu informații sensibile de la clienții lor, iar menținerea confidențialității clienților este crucială pentru buna funcționare a sistemului juridic. Impozitarea avocaților ca afaceri comerciale obișnuite ar putea submina acest principiu, deoarece aceștia ar putea fi obligați să dezvăluie anumite detalii financiare autorităților fiscale, ceea ce ar putea afecta confidențialitatea clienților.

7. Accesul la justiție: Impozitarea avocaților ca afaceri comerciale obișnuite ar putea crește costurile serviciilor juridice, făcând reprezentarea legală mai puțin accesibilă persoanelor care nu își pot permite tarife mai mari. Acest lucru ar putea împiedica accesul la justiție și capacitatea cetățenilor de a-și apăra drepturile în instanță.

8. Servicii profesionale specializate: Serviciile juridice implică un set unic de competențe, expertiză și considerente etice care diferă semnificativ de afacerile comerciale obișnuite. Politicile fiscale care recunosc aceste diferențe pot ajuta la menținerea calității serviciilor juridice și la protejarea intereselor atât ale clienților, cât și ale profesiei juridice.

9. Menținerea independenței: Se așteaptă ca avocații să mențină un nivel ridicat de independență pentru a acționa în cel mai bun interes al clienților lor, fără influențe sau presiuni nejustificate. Impozitarea avocaților în același mod ca afacerile comerciale poate crea conflicte de interese sau presiuni financiare nejustificate care ar putea compromite independența lor profesională.

10. Promovarea statului de drept: Diferențierea tratamentului fiscal pentru serviciile juridice recunoaște rolul vital pe care avocații îl au în menținerea statului de drept și asigură că profesia juridică rămâne puternică și independentă în promovarea justiției și protejarea drepturilor.

11. Încurajarea activităților liberale. România are un număr foarte mic de companii și activități liberale prin comparație cu media europeană: la 1000 de locuitori UE doar 23 la mie, ceea ce reprezintă aproximativ jumătate din media europeană;

12. Menținerea unui regim specific al profesiilor liberale în comparație cu salariații. Prin noua reglementare, PFA-urile și profesiile liberale vor fi taxate aproape similar cu un contract de muncă, deși nu generează aceleași drepturi și măsuri de protecție precum cele ale unui angajat, iar natura unui astfel de construct sub care se prestează activitățile independente este profund diferită de cea a unui contract de muncă;

13. Păstrarea regimului juridic de contribuție al CASS. La nivel european, CASS nu este un impozit, ci o contribuție, ceea ce implică existența unei contra-prestații echivalente; în mod implicit această diferențiere înseamnă că nu poate avea un caracter excesiv cum ar rezulta în urma eliminării plafonului. De aceea, cele mai multe dintre legislațiile europene reglementează un CASS plafonat, variind cota, de la țară la țară, funcție de condițiile economice specifice.

În considerarea celor arătate mai sus, vă rugăm să dispuneți măsurile legale necesare pentru a menține actualul regim legal al contribuțiilor la sistemul asigurărilor sociale de sănătate, asigurându-vă de deplina susținere din partea profesiei de avocat.

Cu deosebită considerație,

Pentru Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România

Președintele UNBR

Avocat dr. Traian Briciu

Către

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Doamnei Alina-Ștefania GORGHIU

Ministrul Justiției

Față de informațiile apărute în spațiul public cu privire la Proiectul de ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, în ceea ce privește intenția Guvernului României de a introduce plata în sistem real, neplafonat a contribuției de asigurări sociale de sănătate, Uniunea Națională a Barourilor din România - organul profesional care grupează și reprezintă drepturile și interesele legitime a peste 25.000 de avocați cu drept de exercitare a profesiei de avocat, vă aduce la cunoștință, în mod oficial, că se opune ferm și argumentat unei asemenea reglementări și vă roagă ca, analizând argumentele prezentate, să nu avizați favorabil o asemenea prevedere.

În primul rând, introducerea unei asemenea reglementari ar crește nejustificat sarcina fiscală a avocatului, care pe lângă CASS mai plătește și TVA, contribuție de asigurări sociale, impozit pe venit și contribuții profesionale. Cu CASS neplafonat, sarcina fiscală a avocatului ar depăși semnificativ 50%, împrejurare care ar conduce, atât la pauperizarea profesiei, cât și la o firească creștere a onorariilor, cu consecințe asupra justițiabililor.

În al doilea rând, ipoteza aplicării contribuției de asigurări sociale de sănătate la venitul brut, cum se vehiculează, ar însemna o dublă taxare întrucât un contribuitor la FNUSS ar plăti practic și contribuția contribuitorilor care activează în forma de exercitare unde deține calitatea de avocat titular sau avocat partener, în condițiile în care și aceștia sunt obligați să o plătească la venitul brut realizat.

În al treilea rând această majorare intervine în cursul exercițiului bugetar, după ce la începutul anului am mai avut una, într-o perioadă în care activitatea și, implicit, veniturile avocaților au avut mult de suferit, mai întâi de pe urma pandemiei și, mai apoi, urmare a protestului magistraților. Predictibilitatea pare a fi un principiu golit de conținut.

În al patrulea rând, orice contribuție generează o contraprestație din partea beneficiarului iar în ceea ce privește contribuția de asigurări sociale de sănătate, nici serviciile medicale oferite de sistem, nici calitatea acestora nu justifică, în cazul avocaților care realizează venituri mai mari, plata peste un plafon just și rezonabil. Este de avut în vedere și că majoritatea avocaților, datorită programului de activitate, apelează în general serviciile private de sănătate. Justa impunere și proporționalitatea nu pot fi ignorate.

În final credem că trebuie avute în vedere și aspectele constituționale care derivă din corecta interpretare a art. 16, art. 44, art. 45, art. 47 și art. 56 alin. 2 din Constituția României, precum și aspectele de drept European pe care le dezvoltăm în conținutul prezentului Memoriu.

Față de cele rezumate, vă prezentăm în continuare punctul de vedere al Uniunii Naționale a Barourilor din România:

**Analiza modificărilor propuse prin proiectul de Ordonanță al Guvernului
privind contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS)**

I. Reglementarea actuală a bazei de calcul a CASS:

Art. 170 din Codul fiscal, denumit *Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h)*, prevede în prezent următoarele:

„(1) *Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h)*, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul stabilită potrivit alin. (4), dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120. (2) *Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 6, 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h)*, după cum urmează:

a) *venitul net/brut sau norma de venit din activități independente, stabilite potrivit art. 68, 681 și 69, după caz;*

b) *venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare prevăzute la art. 72 și 721, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat potrivit prevederilor art. 73;*

c) *venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9);*

d) *venitul brut, venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, stabilite potrivit art. 84-87;*

e) *venitul și/sau câștigul net din investiții, stabilit conform art. 94-97. În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele încasate, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele încasate, distribuite începând cu anul 2018;*

f) *venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, stabilite potrivit art. 104-106;*

g) *venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114-116.*

(3) *La încadrarea în plafonul prevăzut la alin. (2) nu se iau în calcul veniturile neimpozabile, prevăzute la art. 93 și 105.*

(4) *Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h) o reprezintă:*

a) *nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară;*

b) *nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară;*

c) *nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară”*

Astfel, în temeiul legislației fiscale actuale, cuantumul CASS se determină prin aplicarea procentului de 10% prevăzut de dispozițiile **art. 156 din Codul fiscal** asupra bazei de calcul determinate potrivit **art. 170** din același act normativ, în limita plafonului aplicabil prevăzut de lege.

II. Modificarea propusă:

Proiectul de Ordonanță al Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale propune următoarele modificări:

(i) **introducerea unui nou plafon la nivelul a 36 de salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 36 de salarii minime brute pe țară;**

(ii) eliminarea contribuabililor care obțin venituri din activități independente din încadrarea în plafonul aplicabil prevăzut de lege, astfel că determinarea CASS în cazul acestei categorii profesionale se va efectua prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului anual net/brut realizat.

Astfel, conform **punctului 84 din proiectul de Ordonanță al Guvernului** pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale:

„Articolul 170 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 170 - Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) – h)

(1) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b), datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, pe fiecare sursă de venit, din activități independente, la o bază de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, stabilite potrivit art. 68, 68¹ și 69, după caz. La determinarea bazei anuale de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate nu se iau în considerare pierderile fiscale anuale prevăzute la art. 118.

(2) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h), din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul stabilită potrivit alin. (5), dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.

(3) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 6, 12, 24 sau 36 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h), după cum urmează: a) venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare prevăzute la art. 72 și 72¹, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat potrivit prevederilor art. 73; b) venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9); 25 c) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, stabilite potrivit art. 84 - 87; d) venitul și/sau câștigul/câștigul net din investiții, stabilit conform art. 94 - 97. În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele plătite, diminuate cu impozitul reținut, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele plătite, diminuate cu impozitul reținut, distribuite începând cu anul 2018; e) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, stabilite potrivit art. 104 - 106; f) venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114 - 116.

(4) La încadrarea în plafonul prevăzut la alin. (3) nu se iau în calcul veniturile neimpozabile, prevăzute la art. 93 și 105.

(5) Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h) o reprezintă: a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară; b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară; c) nivelul de 24 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 24 salarii minime brute pe țară inclusiv și 36 de salarii minime brute pe țară; d) nivelul de 36 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 36 de salarii minime brute pe țară.”

III. Natura juridică a CASS:

În „Raportul asupra sănătății în lume – 2000”, Organizația Mondială a Sănătății definește sistemul de sănătate prin „totalitatea organizațiilor, instituțiilor și resurselor consacrate ameliorării sănătății”. Astfel, finanțarea sistemului de sănătate urmărește să stabilească modalitățile de colectare, alocare și utilizare a fondurilor necesare desfășurării activității specifice în sectorul sanitar. Finanțarea sistemului de sănătate prin diferite modalități are drept scop final asigurarea stării de sănătate a populației, protecția financiară împotriva riscurilor și gradul de satisfacție a consumatorilor de servicii de sănătate.

Una dintre modalitățile de finanțare a sistemului de sănătate o reprezintă finanțarea prin asigurările sociale de sănătate. Astfel, în baza acestui sistem de finanțare, asigurarea socială de sănătate este obligatorie, iar fiecare persoană care îndeplinește condițiile stabilite de lege trebuie să plătească contribuția corespunzătoare.

Astfel, conform prevederilor art. 35 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății:
„Activitățile de asistență de sănătate publică se finanțează de la bugetul de stat, de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, de la bugetele locale, din venituri proprii, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contracte cu terții, precum și din contribuții personale și plăți directe, după caz, potrivit legii.”

În plus, Legea nr. 95/2006 stabilește în art. 219 următoarele elemente esențiale referitoare la asigurările sociale de sănătate:

„(2) Obiectivele sistemului de asigurări sociale de sănătate sunt:

- a) protejarea asiguraților față de costurile serviciilor medicale în caz de boală sau accident;*
- b) asigurarea protecției asiguraților în mod universal, echitabil și nediscriminatoriu, în condițiile utilizării eficiente a Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.*

(3) Asigurările sociale de sănătate sunt obligatorii și funcționează ca un sistem unitar, iar obiectivele menționate la alin. (2) se realizează pe baza următoarelor principii:

- a) alegerea liberă de către asigurați a casei de asigurări;*
- b) solidaritate și subsidiaritate în constituirea și utilizarea fondurilor;*
- c) alegerea liberă de către asigurați a furnizorilor de servicii medicale, de medicamente și de dispozitive medicale, în condițiile prezentei legi și ale contractului-cadru;*
- d) descentralizarea și autonomia în conducere și administrare;*
- e) participarea obligatorie la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru formarea Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;*
- f) participarea persoanelor asigurate, a statului și a angajatorilor la managementul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;*
- g) acordarea unui pachet de servicii medicale de bază, în mod echitabil și nediscriminatoriu, oricărui asigurat;*
- h) transparența activității sistemului de asigurări sociale de sănătate;*
- i) libera concurență între furnizorii care încheie contracte cu casele de asigurări de sănătate.”*

Prin urmare, se poate observa faptul că legiuitorul a stabilit obligația achitării de către persoanele eligibile a unei contribuții de asigurări sociale de sănătate.

În ceea ce privește caracteristicile acestei contribuții, menționăm că potrivit prevederilor **art. 2 pct. 19 din Legea nr. 500/2002** privind finanțele publice, contribuția reprezintă:

„prelevare obligatorie a unei părți din veniturile persoanelor fizice și juridice, cu sau fără posibilitatea obținerii unei contraprestații”

În plus, legiuitorul a definit contribuția socială prin prevederile **art. 1 pct. 5 Cod procedură fiscală**, ca fiind:

„prelevare obligatorie realizată în baza legii, care are ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul căreia aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare”

Această definiție este menținută și în prevederile **art. 7 pct. 10 din Codul fiscal** potrivit căroră:
„10. contribuții sociale obligatorii - prelevare obligatorie realizată în baza legii, care are ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul cărora aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare”

Astfel, din definițiile stabilite de legiuitor se poate observa faptul că o contribuție socială reprezintă acea prelevare obligatorie, datorată de persoanele fizice care îndeplinesc condițiile impuse de legiuitor, stabilită în vederea finanțării sistemului de sănătate și pentru a conferi contribuabilului posibilitatea de a beneficia de drepturile și serviciile oferite de acest sistem.

În aceste condiții, prin achitarea contribuției de asigurări sociale de sănătate, contribuabilului i se asigură dreptul de a beneficia în viitor, în măsura în care va fi necesar, de serviciile sistemului public de sănătate, acest aspect fiind evidențiat și de prevederile **art. 219 alin. 1 din Legea nr. 95/2006** care arată că:

„(1) Asigurările sociale de sănătate reprezintă principalul sistem de finanțare a ocrotirii sănătății populației care asigură accesul la un pachet de servicii de bază pentru asigurați.”

Nu în ultimul rând, pachetul de servicii de bază este definit de **art. 221 alin. 1 lit. C) din Legea nr. 95/2006** ca fiind acel pachet care:

„se acordă asiguraților și cuprinde serviciile medicale, serviciile de îngrijire a sănătății, medicamentele, materialele sanitare, dispozitivele medicale și alte servicii la care au dreptul asigurații și se aprobă prin hotărâre a Guvernului”

IV. Efectele eventualei modificări:

1. Cu titlu general:

Contribuția de asigurări sociale de sănătate este suportată de contribuabili pentru a putea beneficia de pachetul de servicii de bază pentru asigurați, astfel încât serviciile ce fac obiectul contraprestației sunt aceleași pentru toate tipurile de contribuabili, indiferent de veniturile încasate de aceștia.

Prin urmare, nivelul contribuției de asigurări sociale de sănătate nu influențează în vreun fel tipurile de servicii de sănătate care sunt incluse în pachetul de servicii de bază de care beneficiază asigurații, drepturile de care beneficiază asigurații fiind incluse în prevederile art. 230 din Legea nr. 95/2006.

Astfel, subliniem că **propunerile de modificări legislative sunt de natură a evidenția o disproporționalitate flagrantă a modalității de stabilire a cuantumului contribuției în raport cu natura contraprestației, precum și o discriminare evidentă între tipurile de asigurați.**

În acest sens, se poate observa că propunerile de modificări legislative conduc la următoarele modalități de stabilire a bazei de calcul în ceea ce privește contribuția de asigurări sociale de sănătate:

- În cazul asiguraților ce au calitatea de angajați, care încasează **venituri de natură salarială**, contribuția de asigurări sociale de sănătate este stabilită prin raportare la veniturile salariatului, fiind în cuantum de 10%;
- În cazul asiguraților care obțin **venituri din activități independente**, contribuția se determină prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului anual net/brut realizat;
- În cazul asiguraților care obțin **venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din asocierea cu o persoană juridică, venituri din cedarea folosinței bunurilor, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții, venituri din alte surse**, contribuția de asigurări sociale de sănătate este stabilită având în vedere o bază anuală de calcul plafonată.

În consecință, deși contraprestația este reprezentată de pachetul de bază al serviciilor medicale, baza de calcul a contribuției de asigurări sociale de sănătate este stabilită în mod diferit în funcție de sursa veniturilor obținute de contribuabil.

În aceste condiții, considerăm că este vădit disproporționată această modalitate de calcul, câtă vreme serviciile medicale oferite asiguraților fac parte din același pachet de bază. Astfel, facem o comparație cu

asigurările sociale, situație în care prin stabilirea unui cuantum mai ridicat al contribuției de asigurări sociale conduce la beneficierea de către contribuabil a unei contraprestații proporționale. Astfel, dacă o contribuție de asigurări sociale este mai mare, ca urmare a faptului că baza de calcul are în vedere un venit mai mare, atunci dreptul asiguratului (i.e. dreptul la pensie) este într-un cuantum mai mare. Cu toate acestea, în cazul asigurărilor sociale de sănătate, indiferent de nivelul contribuției, serviciile de sănătate de care beneficiază asigurații sunt la fel și nu influențează în niciun fel actul medical/tipul serviciilor medicale sau costul acestora.

În acest sens, apreciem că propunerea legislativă duce la o evidentă discriminare între categoriile de asigurați, fără ca această propunere de modificare să fie susținută de motive obiective care să determine necesitatea eliminării plafonului stabilit în ceea ce privește modalitatea de calcul a contribuției pentru asigurații care obțin venituri din activități independente, în timp ce toate celelalte categorii de asigurați care obțin venituri din alte surse diferite de cele de natură salarială beneficiază în continuare de un plafon.

2. Cu privire la specificul profesiei de avocat:

Potrivit **Legii nr. 51/1995 privind profesia de avocat**, precum și dispozițiilor **Statutului profesiei de avocat**, **avocatul este supus unor limitări în ceea ce privește exercitarea profesiei.**

Astfel, potrivit **art. 15 din Legea nr. 51/1995**:

„Exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

- a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;*
- b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;*
- c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț”*

Conform **art. 29 din Statutul profesiei de avocat**:

„(1)Sunt incompatibile cu exercitarea profesiei de avocat, dacă legi speciale nu prevăd altfel:

- a) faptele personale de comerț exercitate cu sau fără autorizație;*
- b) calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de comanditar într-o societate în comandită simplă sau în comandită pe acțiuni;*
- c) calitatea de administrator într-o societate în comandită pe acțiuni;*
- d) calitatea de administrator unic sau, în cazul unei pluralități de administratori, aceea de administrator cu puteri depline de reprezentare și administrare, de președinte al consiliului de administrație ori de membru în comitetul de direcție al unei societăți cu răspundere limitată;*
- e) calitatea de președinte al consiliului de administrație sau al consiliului de supraveghere ori de membru în comitetul de direcție sau în directoratul unei societăți pe acțiuni.”*

Art. 39 din Statutul profesiei de avocat prevede:

„(1) Avocații foști judecători nu pot exercita profesia de avocat în fața instanțelor unde au funcționat timp de 5 ani de la încetarea funcției deținute. Prin instanțe în înțelesul Legii se înțelege judecătoriile, tribunalele, tribunalele specializate, curțile de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție și Curtea Constituțională, inclusiv instanțele militare la care avocații au funcționat ca judecători, indiferent de secția la care au funcționat.

(2) În cazul în care avocatul a funcționat ca judecător la mai multe instanțe, interdicția operează pentru fiecare instanță și se calculează distinct de la data încetării activității la instanța respectivă.

(3) Aceeași interdicție se aplică și magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, grefierilor și personalului auxiliar al instanțelor judecătorești și al Curții Constituționale”

Potrivit **art. 40 din Statutul profesiei de avocat**:

„(1) Avocații foști procurori și cadre de poliție nu pot acorda asistență juridică la organul de urmărire penală la care și-au desfășurat activitatea timp de 5 ani de la încetarea funcției respective. Calculul duratei de interdicție se face conform art. 39 alin. (2).

(2) În cazul în care avocatul fost procuror sau cadru de poliție a funcționat și în calitate de judecător, interdicția privește atât instanțele, cât și organele de urmărire și de cercetare penală, durata fiind calculată în mod corespunzător.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și personalului auxiliar al organelor de urmărire penală”.

În acest context, spre deosebire de persoanele salariate care pot încheia mai multe contracte de muncă în diverse domenii, precum și de celelalte categorii de contribuabili prevăzute la art. 155 din Codul fiscal, care își pot suplimenta veniturile prin numeroase forme (exercitarea unor fapte de comerț, administrarea unor societăți comerciale, etc.), avocatului îi este limitată semnificativ posibilitatea de a-și suplimenta veniturile din activități străine de profesia pe care o exercită.

Totodată, fiind o profesie liberală, aceasta se desfășoară în mod independent, avocatul suportând riscurile specifice liber-profesioniștilor, fără a beneficia de protecția instituită pentru persoanele salariate de Codul muncii.

În aceste condiții, **eliminarea plafonului din baza de calcul a CASS datorată de avocați impune o sarcină fiscală excesivă pentru această categorie de profesioniști, care deja suportă riscurile inerente derivate din natura profesiei liberale, și care este limitat de posibilitatea de a obține venituri din alte activități.**

În plus, câtă vreme sănătatea este un serviciu public, disponibil în egală măsură tuturor persoanelor asigurate, fără discriminare, este inechitabil ca, o anumită categorie profesională de contribuabili, să suporte deficiențele generate de administrarea și funcționarea sistemului de sănătate, câtă vreme serviciile de care această categorie profesională poate beneficia, sunt identice cu cele de care beneficiază și restul populației asigurate.

Mai mult decât atât, trebuie subliniat **rolul esențial pe care îl au avocații în asigurarea accesului la justiție pentru cetățeni.** Creșterea costurilor cu derularea activității de către avocați prin majorarea CASS față de eliminarea plafonului actual se va reflecta în majorarea onorariilor aferente serviciilor legale și ar putea restricționa accesul la reprezentare juridică pentru persoanele cu venituri mai mici, afectând în final eficiența sistemului de justiție și percepția cetățeanului asupra accesibilității sistemului de justiție

Totodată, creșterea nejustificată a cotelor CASS în mod succesiv, după ce anterior au fost operate mai multe astfel de modificări, ar conduce chiar la afectarea principiilor reglementate prin **Carta principiilor fundamentale ale avocatului european – CCBE**, în special independența avocatului, dat fiind că o sarcină financiară excesivă va conduce în timp la crearea unui sistem de economie informală, în care clienții să propună avocaților metode de evitare a plății unor onorarii mai mari (aplicate de avocați pe fondul contribuțiilor mai mari), ceea ce ar afecta, de fapt, tot bugetul și ar reduce resursele alocate sănătății.

Nu în ultimul rând, majorarea contribuțiilor ar putea descuraja avocații străini să își stabilească activitatea în România, având un impact negativ asupra diversității de competențe și experiență în domeniul juridic, **comparativ cu alte state din Uniunea Europeană**, care oferă condiții mai bune din perspectivă fiscală/contribuții.

În acest sens, arătăm că în alte state, precum Franța, în care avocații câștigă onorarii mult mai mari decât cei din România, sunt implementate plafoane pentru CASS, în funcție de tipul contribuției (boală, maternitate etc.), iar procentul este de aproximativ 6,5%, în funcție de cuantumul venitului obținut de profesionist².

V. Modificări anterioare în materia asigurărilor sociale de sănătate:

² <https://www.weblex.fr/fiches-conseils/tableau-des-cotisations-sociales-dues-par-les-avocats-2022>
<https://www.urssaf.fr/portail/home/independant/mes-cotisations/quelles-cotisations.html>
<https://mon-entreprise.urssaf.fr/simulateurs/profession-liberale/avocat>

Prin modificarea propusă, legiuitorul își infirmă propriile raționamente, utilizate recent pentru reducerea valorii maxime a indemnizațiilor de maternitate pentru persoanele care nu sunt salariate (așadar, din nou, cu impact direct asupra profesiilor liberale), dar au încheiate contracte de asigurare cu casele de asigurări de sănătate.

Astfel, până în data de 15.03.2023, legislația în materie prevedea că dreptul la concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele care nu realizează venituri în baza unui contract individual de muncă (sau a unui raport de serviciu, act de detașare sau a unui statut special prevăzut de lege, precum și alte venituri asimilate salariilor) „*este condiționat de plata unei contribuții pentru asigurarea pentru concedii și indemnizații în cota de 1%, aplicată asupra venitului lunar ales înscris în contractul de asigurare, care se face venit la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.*”

Pentru persoanele care optau pentru încheierea contractului de asigurare pentru a beneficia de concedii medicale și indemnizații pentru maternitate, venitul lunar pentru care se plăteau contribuții era până la data de 15.03.2023 de cel mult 12 salarii minime brute pe economie.

Ca urmare a modificării intervenite, venitul lunar pentru care se pot plăti contribuții ulterior datei de 15.03.2023 este de cel mult 3 salarii minime brute pe economie, fiind reduse astfel cuantumul contribuțiilor și indemnizațiilor de 4 ori.

Această diminuare a fost motivată de faptul că persoanele asigurate salariate plătesc atât contribuția de asigurări sociale de sănătate, cât și contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate la venitul realizat, neavând opțiunea de a se asigura facultativ la un venit mai mare, ceea ce determină o inegalitate între valoarea indemnizațiilor de maternitate de care beneficiază majoritatea persoanelor asigurate salariate, față de valoarea indemnizațiilor de care beneficiază persoanele nesalariate, care se pot asigura opțional la un venit liber ales. Această situație a fost considerată de către legiuitor ca reprezentând o discriminare în înțelesul OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „OG 137/2000”).

Cu toate acestea, într-o situație aproape identică, legiuitorul omite să sesizeze discriminarea profesiilor liberale în raport de o modificare ce obligă această categorie de contribuabil să plătească o contribuție prin care să se asigure contra unui risc social la veniturile realizate, în timp ce restul categoriilor de contribuabili sunt obligate să se asigure împotriva aceluiași riscuri, însă în limitele unui plafon bine determinat.

Cu alte cuvinte, pentru asigurarea aceluiași riscuri (practic pentru a beneficia de același serviciu public de sănătate), contribuțiile obligatorii diferă, după apartenența la o anumită categorie profesională, i.e. a contribuabililor care obțin venituri din activități independente - care vor datora CASS în cuantum de 10% din veniturile realizate, respectiv a celorlalte categorii de contribuabili prevăzute la art. 155 din Codul fiscal - care vor plăti CASS în cuantum de 10% din plafonul aplicabil stabili de lege (de 6/12/24 de salarii minime brute pe țară).

Această măsură este vădit discriminatorie în raport de dispozițiile art. 1 alin. (2) lit. e) și a art. 2 din OG nr. 137/2000, potrivit căror:

Art. 1

„(2) *Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:*

(...)

e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare”;

Art. 2

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

În această formă, contribuția are un caracter discriminatoriu, reprezentând, în realitate, un impozit pe venit deghizat și afectează substanța dreptului de proprietate. Această contribuție poate fi interpretată și ca o taxă pe avere; or, sistemul fiscal actual din România nu permite perceperea unor astfel de taxe.

Totodată, această măsură contravine principiilor fiscalității prevăzute în art. 3 din Codul fiscal, mai exact principiului justeții impunerii. Echitatea fiscală reprezintă o consecință a principiului constituțional al justei așezări a sarcinilor fiscale. Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a stabilit în Decizia nr. 3 din 6 ianuarie 1994, în sensul că „fiscalitatea trebuie să fie nu numai legală, ci și proporțională, rezonabilă, echitabilă și să nu diferențieze impozitele pe criteriul grupelor sau categoriilor de cetățeni”; în același timp, precizăm că această abordare este în concordanță cu consecințele principiului egalității care impun ca diferențierile între grupe/categorii de contribuabili să aibă o bază rațională și obiectivă, aspect care, în contextul actual, este pe deplin realizat prin stabilirea unor diferite plafoane la care sunt calculate CASS.

VI. Aspecte de natură constituțională:

Excluderea profesiilor liberale din categoria persoanelor care plătesc CASS în funcție de plafonul aplicabil stabilit de lege duce la încălcarea unor drepturi de natură constituțională. Având în vedere cele prezentate anterior, subliniem **încălcarea următoarelor prevederi constituționale:**

☉ Art. 16 din Constituția României:

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

☉ Art. 44 din Constituția României:

(1) Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.

(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular.

☉ Art. 45 din Constituția României:

Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate.

☉ Art. 47 din Constituția României:

(1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.

(2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetățenii au dreptul și la măsuri de asistență socială, potrivit legii.

☉ Art. 56 din Constituția României:

(1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.

(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

(3) Orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.

În acest sens Decizia CCR nr. 650/2022 reține următoarele:

„Art. 155 alin 1 lit. a¹ CF

(1) Contribuabilii la sistemul de asigurări sociale de sănătate, prevăzut la art. 153 alin. (1) lit. a)-d), datorează, CASS pentru venituri din pensii, definite conform art. 99, pentru partea care depășește suma lunară de 4.000 lei.

Curtea a reținut că reglementarea CASS pentru persoanele fizice care au calitatea de pensionari în privința pensiilor lor este o măsură care conduce în mod implicit la diminuarea pensiilor respective. Or, diminuarea cuantumului pensiei, fie ea contributivă sau de serviciu, cu sume de bani considerabile afectează dreptul la pensie privit lato sensu. Dacă în jurisprudența Curții s-a statuat deja că suspendarea plății pensiei (indiferent că pensia este contributivă sau de serviciu) pe perioada realizării unor venituri de altă natură constituie o afectare a dreptului fundamental la pensie, cu atât mai mult diminuarea pensiei prin prelevarea unei contribuții (fie ea și direcționată către bugetul FNUASS) pe o perioadă nedeterminată în timp (practic permanentă) reprezintă o afectare a acesteia.

Rezultă, astfel, că ordonanța de urgență nu poate diminua cuantumului pensiei aflate în plată, nici prin instituirea de impozite, nici prin instituirea de alte contribuții, pentru că o asemenea măsură conduce la o diminuare inevitabilă a cuantumului pensiei. Or, afectarea dreptului fundamental la pensie se poate realiza prin cel puțin două modalități: încetarea sau suspendarea plății pensiei și diminuarea cuantumului său. În măsura în care Guvernul apelează prin intermediul ordonanței de urgență la unul dintre aceste două elemente afectatoare ale dreptului, respectiva măsură afectează dreptul la pensie prevăzut de art. 47 alin. (2) din Constituție, fiind, astfel, contrară art. 115 alin. (6) din Constituție”.

De asemenea, contribuția de asigurări sociale de sănătate intră în domeniul taxelor și impozitelor, având legătură cu parafiscalitatea, astfel că există întotdeauna o contraprestație pentru taxa datorată.

În consecință, contribuția stabilită are un caracter discriminatoriu, reprezintă, în realitate, un impozit pe venit deghizat și afectează substanța dreptului de proprietate. Așa cum arătat mai sus, această contribuție poate fi interpretată și ca o taxă pe avere, care nu este permisă de sistemul fiscal actual din România. Măsurile impuse prin ordonanța de urgență criticată conduc la ideea de supraimpozitare, și nu la ideea de solidaritate.

VII. Aspecte de drept european:

1. Recunoaștere legală: Profesiile juridice sunt reglementate și necesită calificări și licențe specifice. Directivele UE pot recunoaște natura specializată a serviciilor juridice, ceea ce poate justifica un tratament fiscal diferit față de afacerile obișnuite.

Exemple de directive care se referă exclusiv la profesia de avocat:

- Directiva nr. 77/249/CEE a Consiliului de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați

- Directiva nr. 98/5/CEE privind facilitarea exercitării în mod permanent a profesiei de avocat în alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea

2. Considerente privind politica socială: Unele directive ale UE vizează promovarea anumitor politici sociale sau protejarea anumitor profesii, iar un tratament fiscal diferit poate fi necesar pentru a atinge aceste obiective.

De exemplu, Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată prevede posibilitatea statelor membre să scutească de la plata TVA prestarea de servicii de „avocați și alți reprezentanți ai profesiunilor liberale”:

PARTEA B Operațiuni pe care statele membre pot continua să le scutească - 2. prestarea de servicii de către autori, artiști, artiști-interpreți și executanți, avocați și alți reprezentanți ai profesiunilor liberale, altele decât profesiunile medicale și paramedicale, cu excepția următoarelor: (...)

3. Principiul egalității de tratament împiedică existența unui tratament fiscal diferit doar atunci când serviciile prestate sunt „similare”. Serviciile prestate de avocați se diferențiază de restul serviciilor prestate de alte profesii liberale.

Referitor la semnificația noțiunii de „serviciu similar”, conform jurisprudenței CJUE, două prestări de servicii sunt similare atunci când prezintă proprietăți analoge și răspund aceluiași nevoi ale consumatorilor.

a) Hotărârea Rank Group, Cauzele conexate C-259/10 și C-260/10):

„Cu toate acestea, în cazul în care, potrivit dispoziției menționate, statele membre utilizează posibilitatea de a determina condițiile și limitele scutirii și, prin urmare, de a supune sau de a nu supune TVA ului anumite operațiuni, acestea trebuie să respecte principiul neutralității fiscale, inerent sistemului comun al TVA ului (a se vedea Hotărârea din 11 iunie 1998, Fischer, C 283/95, Rec., p. I 3369, punctul 27, precum și Hotărârea Linneweber și Akritidis, citată anterior, punctul 24).

42 După cum s a amintit la punctul 32 din prezenta hotărâre, acest principiu se opune ca prestări de servicii similare să fie tratate în mod diferit din punctul de vedere al TVA ului.

43 Pentru a stabili dacă două prestări de servicii sunt similare în sensul jurisprudenței citate la punctul menționat, trebuie să fie luat în considerare în principal punctul de vedere al consumatorului mediu (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 25 februarie 1999, CPP, C 349/96, Rec., p. I 973, punctul 29), evitând distincții artificiale întemeiate pe diferențe nesemnificative (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Germania, citată anterior, punctele 22 și 23).

44 Două prestări de servicii sunt, așadar, similare atunci când prezintă proprietăți analoge și răspund aceluiași nevoi ale consumatorului, în funcție de un criteriu de comparabilitate în utilizare, și atunci când diferențele existente nu influențează în mod considerabil decizia consumatorului mediu de a recurge la una sau la alta dintre prestările menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 2001, Comisia/Franța, citată anterior, punctul 27, și, prin analogie, Hotărârea din 11 august 1995, Roders și alții, C 367/93-C 377/93, Rec., p. I 2229, punctul 27, precum și Hotărârea din 27 februarie 2002, Comisia/Franța, C 302/00, Rec., p. I 2055, punctul 23).”.

b) Cauza C 174/08, NCC Construction Danmark A/S c. Skatteministeriet:

„Mai trebuie amintit că principiul general al egalității de tratament, a cărui expresie particulară la nivelul dreptului comunitar derivat și în domeniul special al fiscalității o reprezintă principiul neutralității fiscale, impune ca situațiile comparabile să nu fie tratate în mod diferit, cu excepția cazului în care o diferențiere este justificată în mod obiectiv (Hotărârea Marks & Spencer, citată anterior, punctul 51 și jurisprudența citată). Acesta presupune, în special, că diferitele categorii de operatori economici care se regăsesc într o situație comparabilă să fie tratați în mod identic pentru a evita orice denaturare a concurenței pe piața internă, potrivit dispozițiilor articolului 3 alineatul (1) litera (g) CE.”.

4. Activități economice diferite în esență.

Avocații oferă servicii profesionale în loc să se implice în activități comerciale tradiționale. Acesta este motivul pentru care jurisprudența CJUE a stabilit de fiecare dată că serviciile prestate de avocați sunt diferite de cele prestate de alte categorii de profesii:

a) Cauza C 267/21, Uniqa Asigurări c. Agenției Naționale de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor, Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili:

„În al doilea rând, în ceea ce privește serviciile efectuate în cadrul profesiei de avocat, Curtea a arătat deja că acestea au în principal și în mod obișnuit ca obiect reprezentarea și apărarea intereselor unei persoane, în general într un context de contradicție și în prezența unor interese contrare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 1997, von Hoffmann, C 145/96, EU:C:1997:406, punctul 17, precum și Hotărârea din 6 decembrie 2007, Comisia/Germania, C 401/06, EU:C:2007:759, punctele 36 și 37).

În plus, Curtea a precizat că serviciile prestate de un avocat au drept scop, înainte de orice, câștigarea unei pretenții de ordin juridic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 decembrie 2007, Comisia/Germania, C 401/06, EU:C:2007:759, punctul 39).

Or, prestări de servicii precum cele furnizate de societățile partenere și de Coris International în temeiul soluționării daunelor nu intră în sfera prestațiilor efectuate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiei de avocat. Într-adevăr, acestea din urmă sunt caracterizate prin contribuția lor la administrarea justiției, în timp ce serviciile de soluționare a daunelor în numele și pe seama unei societăți de asigurări intră în sens mai larg în activitatea economică.

Mai exact, asemenea servicii de soluționare a daunelor au ca obiect în esență constatarea și evaluarea daunelor sau a cheltuielilor medicale suportate, precum și evaluarea despăgubirii datorate asiguratului și, dacă este cazul, plata efectivă a acestei despăgubiri și, în acest temei, nu intră în mod necesar în domeniul contencios. Astfel, aceste prestații nu necesită a priori reprezentarea și apărarea intereselor societății de asigurări într-un context de contradicție, în prezența unor interese contrare, chiar dacă, eventual, recurgerea la serviciile unui avocat se poate dovedi necesară ulterior.

Rezultă că serviciile de soluționare a daunelor furnizate în numele și pe seama unei societăți de asigurare nu intră în sfera noțiunii de prestare de servicii de avocat, în sensul articolului 56 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112.”.

b) Cauza C 401/06, Comisia Comunităților Europene c. Republicii Federale Germania:

„În speță, Comisia critică Republica Federală Germania pentru faptul că legislația acesteia ar considera că serviciul de execuție testamentară s-ar încadra la articolul 9 alineatul (1) din A șasea directivă, deși, în opinia Comisiei, fie în calitate de serviciu furnizat în principal și în mod obișnuit de un avocat, fie în calitate de serviciu care prezintă o similitudine cu cele desfășurate în cadrul activității de avocat, acesta intră în domeniul de aplicare al articolului 9 alineatul (2) din A șasea directivă.

În consecință, trebuie mai întâi stabilit dacă serviciul unui executor testamentar intră în domeniul serviciilor efectuate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiei de avocat.

Serviciul de execuție testamentară își are originea în voința lui de cuius ca una sau mai multe persoane să procedeze la punerea în aplicare a dispozițiilor sale testamentare. BGB prevede că executorul testamentar poate fi ales direct de către de cuius ori de către un terț desemnat de către de cuius sau chiar, în anumite cazuri, de către Nachlassgericht (instanța competentă în materie de succesiuni). Operațiunile pe care acesta poate fi determinat să le îndeplinească variază, în privința naturii și a duratei acestora, în funcție de mandatul ce îi este încredințat.

În privința serviciilor efectuate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiei de avocat, Curtea a precizat că acestea au ca obiect reprezentarea și apărarea intereselor unei persoane (Hotărârea von Hoffmann, citată anterior, punctul 17).

Or, deși este adevărat că, în special în Germania, executorii testamentari sunt adesea aleși din rândul avocaților, datorită cunoștințelor lor juridice și împrejurării că în orice cauză succesorală se recurge la aceștia din urmă, totuși executorul testamentar nu îl reprezintă pe de cuius, ci se limitează să îi execute ultimele dorințe, rămânând în același timp neutru față de beneficiarii serviciului de execuție testamentară. Acesta nu apără, în sens strict, interesele lui de cuius, ci pune în aplicare o voință cristalizată al cărei interpret este, în timp ce, în cadrul relației dintre avocat și client, avocatul are sarcina de a servi cât mai bine interesele clientului, în general într-un context de contradictorialitate și în prezența unor interese contrarii. Rezultă că serviciul de execuție testamentară prezintă un caracter specific, care îl diferențiază de serviciile asigurate în principal și în mod obișnuit de un avocat.

Apoi, este important de verificat dacă serviciile unui executor testamentar pot fi considerate similare cu cele efectuate de un avocat, în înțelesul articolului 9 alineatul (2) litera (e) a treia liniuță din A șasea directivă.

Trebuie observat că varietatea considerabilă a sarcinilor pe care le poate îndeplini executorul testamentar, pornind de la gestiunea unui patrimoniu până la protecția de interese morale, trecând prin simpla repartizare a sumelor sau a bunurilor mobile ori imobile, face delicată scoaterea în evidență a unui serviciu tip de execuție testamentară. Într-adevăr, misiunea executorului testamentar este de a îndeplini voința testatorului, ceea ce poate implica activități de gestiune, acte juridice și o întreagă gamă de operațiuni materiale sau juridice. Totuși, astfel cum subliniază în mod întemeiat Republica Federală Germania, serviciul de execuție testamentară constă, în general, într-o activitate economică, din moment ce este vorba în majoritatea cazurilor, în privința executorului testamentar, de a realiza evaluarea, precum și împărțirea patrimoniului lui de cuius în favoarea beneficiarilor serviciului și, uneori, în special în cadrul gestiunii bunurilor copiilor minori, de a proteja acest patrimoniu și de a-l exploata pentru a produce fructe. Dimpotrivă, deși considerațiile economice nu pot, desigur, să fie străine activității avocatului, serviciile efectuate de un avocat au, înainte de toate, drept scop câștigarea unei pretenții de ordin juridic. Cele două servicii nu răspund, așadar, aceleiași finalități.

În aceste condiții, serviciile unui executor testamentar și cele ale unui avocat nu pot fi considerate similare. Trebuie, așadar, să se concluzioneze că serviciul de execuție testamentară nu constituie nici un serviciu efectuat în principal și în mod obișnuit de un avocat, nici un serviciu similar celor asigurate de avocat.”

5. Armonizarea fiscală: UE respectă într-o anumită măsură suveranitatea statelor membre asupra politicilor fiscale. Cu toate acestea, există eforturi pentru armonizarea fiscală, dar unele diferențe în impozitarea profesiilor și afacerilor pot fi permise.

6. Confidențialitatea clienților: Avocații sunt adesea încredințați cu informații sensibile de la clienții lor, iar menținerea confidențialității clienților este crucială pentru buna funcționare a sistemului juridic. Impozitarea avocaților ca afaceri comerciale obișnuite ar putea submina acest principiu, deoarece aceștia ar putea fi obligați să dezvăluie anumite detalii financiare autorităților fiscale, ceea ce ar putea afecta confidențialitatea clienților.

7. Accesul la justiție: Impozitarea avocaților ca afaceri comerciale obișnuite ar putea crește costurile serviciilor juridice, făcând reprezentarea legală mai puțin accesibilă persoanelor care nu își pot permite tarife mai mari. Acest lucru ar putea împiedica accesul la justiție și capacitatea cetățenilor de a-și apăra drepturile în instanță.

8. Servicii profesionale specializate: Serviciile juridice implică un set unic de competențe, expertiză și considerente etice care diferă semnificativ de afacerile comerciale obișnuite. Politicile fiscale care recunosc aceste diferențe pot ajuta la menținerea calității serviciilor juridice și la protejarea intereselor atât ale clienților, cât și ale profesiei juridice.

9. Menținerea independenței: Se așteaptă ca avocații să mențină un nivel ridicat de independență pentru a acționa în cel mai bun interes al clienților lor, fără influențe sau presiuni nejustificate. Impozitarea avocaților în același mod ca afacerile comerciale poate crea conflicte de interese sau presiuni financiare nejustificate care ar putea compromite independența lor profesională.

10. Promovarea statului de drept: Diferențierea tratamentului fiscal pentru serviciile juridice recunoaște rolul vital pe care avocații îl au în menținerea statului de drept și asigură că profesia juridică rămâne puternică și independentă în promovarea justiției și protejarea drepturilor.

11. Încurajarea activităților liberale. România are un număr foarte mic de companii și activități liberale prin comparație cu media europeană: la 1000 de locuitori UE doar 23 la mie, ceea ce reprezintă aproximativ jumătate din media europeană;

12. Menținerea unui regim specific al profesiilor liberale în comparație cu salariații. Prin noua reglementare, PFA-urile și profesiile liberale vor fi taxate aproape similar cu un contract de muncă, deși nu generează aceleași drepturi și măsuri de protecție precum cele ale unui angajat, iar natura unui astfel de construct sub care se prestează activitățile independente este profund diferită de cea a unui contract de muncă;

13. Păstrarea regimului juridic de contribuție al CASS. La nivel european, CASS nu este un impozit, ci o contribuție, ceea ce implică existența unei contra-prestații echivalente; în mod implicit această diferențiere înseamnă că nu poate avea un caracter excesiv cum ar rezulta în urma eliminării plafonului. De aceea, cele mai multe dintre legislațiile europene reglementează un CASS plafonat, variind cota, de la țară la țară, funcție de condițiile economice specifice.

Pentru toate aceste argumente – pe care vă rugăm să le aveți în vedere în procedura avizării proiectului de ordonanță, vă solicităm Doamna Ministru să nu avizați favorabil introducerea în Codul Fiscal a impunerii contribuției de asigurări sociale de sănătate în sistem real, neplafonat.

Cu considerație,

Av. Dr. Traian Cornel BRICIU,

Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România

